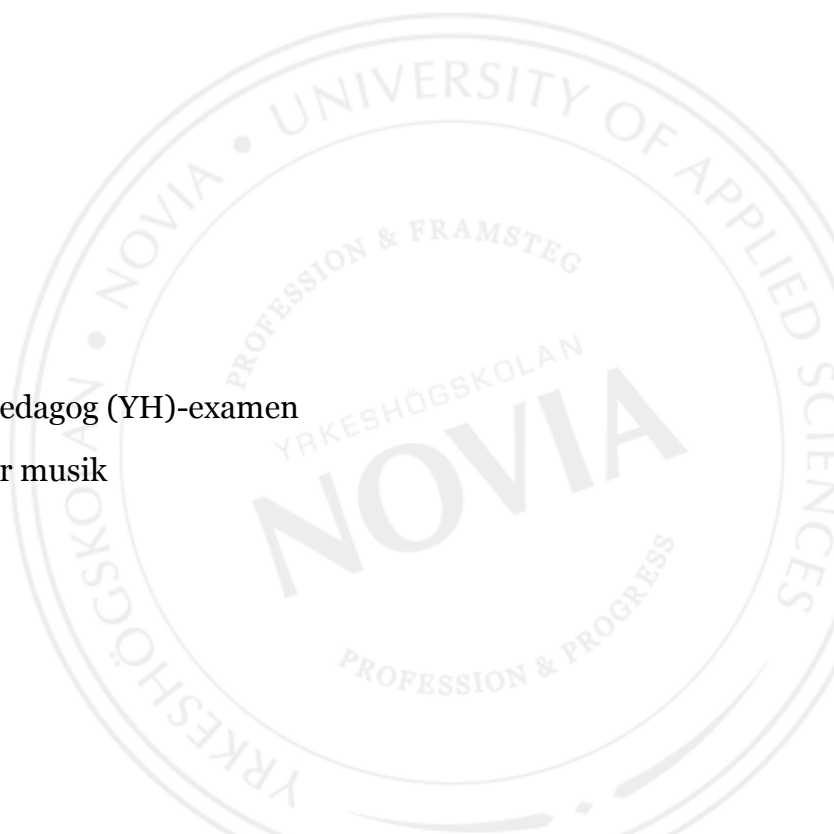

En beskrivning av Oxford Piano Method

Undervisningsmaterial
anpassat för barn och unga

Jessica Lökström

Examensarbete för musikpedagog (YH)-examen
Utbildningsprogrammet för musik
Jakobstad 2013

EXAMENSARBETE

Författare: Jessica Lökström

Utbildningsprogram och ort: Musik, Jakobstad

Inriktning/alternativ/Fördjupning: Musikpedagogik

Handledare: Harriet Allén, Kaj Ahlsved

Titel: En beskrivning av Oxford Piano Method.

Undervisningsmaterial anpassat för barn och unga.

Datum 6.4.2013

Sidantal 34

Abstrakt

Examensarbetet behandlar pianoskolan Oxford Piano Method. Syftet är att beskriva Oxford Piano Method genom att analysera Piano Time-serien. I forskningen ingår också en jämförelse mellan Oxford Piano Method och två ofta använda pianoskolor i musikinstitutet i Finland.

Arbetet har en hermeneutisk forskningsansats och grundar sig på analys av Piano Time-serien. I serien ingår instruktionsböcker, repertoarböcker och olika teknikböcker. Tolkningen av materialet är min egen och läsaren bör själv utvärdera analysen. Forskningen visar att Piano Time-serien är uppbyggd för att användas som undervisningsmaterial för barn och unga. Piano Time-serien är välstrukturerad och tydlig, den har en mångsidig repertoar och uppgifterna är varierande. Det framkommer dock också att den inte uppfyller Finlands Musikläroinrättningars Förbunds krav på innehållet i musikinstitutens nivåprov.

Språk: Svenska

Nyckelord: Oxford Piano Method, Piano Time, pianoskola, undervisning

BACHELOR'S THESIS

Author: Jessica Lökström

Degree Programme: Music

Specialization: Music teacher

Supervisors: Harriet Allén, Kaj Ahlsved

Title: A description of the Oxford Piano Method.

Teaching material adapted to children and young pupils.

Date 6.4 2013

Number of pages 34

Summary

The thesis examines the pianotutor Oxford Piano Method. The purpose is to describe the Oxford Piano Method by analysing the Piano Time-series. The study also includes a comparison between the Oxford Piano Method and two commonly used pianotutors in the musicschools in Finland.

The thesis has a hermeneutic research approach and is based on an analysis of the Piano Time-series. The series includes tutor books, repertoire books and various technique books. The interpretation of the material is my own, and the readers need to evaluate the analysis by themselves.

The research shows that the structure of the Piano Time-series is intended to be used as teaching material for children and young pupils. The Piano Time-series is well structured and clear, it has a comprehensive repertoire and a wide variety of tasks. The thesis shows that the series doesn't meet the requirements of Finlands Muskläroinrättnings Förbund. (The federation of Finnish music schools.)

Language: Swedish

Key words: Oxford Piano Method, Piano Time, pianotutor, education

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	0
1 Inledning	1
2 Forskningens syfte och forskningsfrågor	1
2.1 Forskningsansats och kvalitetssäkring	2
2.2 Arbetets disposition	4
3 Teori och metod	4
3.1 Nivåproven	6
4 Piano Time-serien	7
4.1 De förberedande böckerna	7
4.2 Instruktionsböckerna och repertoarböckerna	10
4.2.1 Piano Time 1	11
4.2.2 Piano Time 2	11
4.2.3 Piano Time 3	13
4.3 Teknikböckerna	14
4.4 Övningsböckerna och prima vista-böckerna	15
4.5 En kort sammanfattning	17
5 Två pianoskolor som används i Finland och jämförelse med Piano Time-serien	18
5.1 Aarons Pianoskola	19
5.2 Suomalainen Pianokoulu	20
5.3 Jämförelsen med Piano Time-serien	21
6 Analys av Piano Time-serien	25
6.1 Nivåkraven	25
6.2 De förberedande böckerna	26
6.3 Instruktionsböckerna	27
6.4 Teknik-, prima vista- och övningsböckerna	29
6.5 Jämförelse med två pianoskolor som används i Finland	30
7 Sammanfattande diskussion	31
Källförteckning	35

1 Inledning

En gång när jag stod och sökte bland noterna på Musik Fazer hittade jag av en slump boken Spooky Piano Time. Den fångade omedelbart mitt intresse. Boken är färggrann och har en intressant och stämningsfylld pärmbild med spöken och monster som är samlade kring ett piano. När jag bläddrade i den märkte jag att notbilden såg annorlunda ut än vad den oftast gör i pianoundervisningsböcker. När man ser på noterna i en pianoundervisningsbok brukar man ganska snabbt kunna avgöra ungefär hur stycket låter, men det kunde jag inte i samma grad göra nu. Jag blev intresserad av att höra hur det låter. Boken är också fint illustrerad och har dessutom en spöklig vers för varje stycke, och jag tyckte att det verkade intressant. Hela boken utstrålade kreativitet och kändes modern jämfört med de pianoböcker jag oftast har blivit undervisad i och själv undervisat med.

Eftersom boken verkligen fångade mitt intresse köpte jag den och spelade pianostyckena. Jag hittade två stycken i den som jag tyckte var på lämplig nivå för en av mina elever, så jag skrev en svensk version av verserna och använde styckena i min undervisning. De blev genast populära hos eleven som fått fungera som försökskanin.

På pärmen stod det Oxford Piano Method så jag drog den slutsatsen att det finns flera böcker i samma serie. Jag bestämde mig för att försöka ta reda på mera om den här metoden, som jag aldrig ens hade hört talas om. Många av de pianoskolor som används i musikinstitutet känner man till åtminstone ytligt, men ingen lärare som jag pratade med visste vad Oxford Piano Method var för något. Mystiken tätnade och jag blev alltmer nyfiken, så jag tog tillfället i akt och bestämde mig för att skriva mitt lärdomsprov om Oxford Piano Method.

2 Forskningens syfte och forskningsfrågor

Syftet med undersökningen är att beskriva vad Oxford Piano Method¹ går ut på genom att analysera materialet. Jag är intresserad av att få en uppfattning om det pedagogiska innehållet och skall ta reda på om OPM fungerar som undervisningsmaterial i en musikinstitutkontext. Forskningen skall också ge förslag på vad metoden kan tillföra musikinstitutet i Finland. Eftersom jag i min forskning utgår från att pianoundervisningen sker inom musikinstitutet

¹ Härefter kallad OPM

använder jag mig av Finlands Muskläroinrättnings Förbunds² stadgar om nivåprovets innehåll och bedömningsgrunderna för ett nivåprov när jag ger förslag på hur OPM kan användas i Finland.

Till problemformuleringen hör frågor som skall tas i beaktande i analysen. Forskningsfrågorna är ”Vad är OPM och vem/vilka är det som har utvecklat metoden?” och ”Vad kännetecknar materialet?” Mer detaljerade frågor som stöder syftet är: ”Är materialet heltäckande för undervisningen?” och ”Hur skiljer sig OPM från Aarons Pianoskola och Suomalainen Pianokoulu?”

Det finns många pianoskolor från olika tidsperioder och platser. Alla följer ett upplägg för att lära elever, ofta barn, att spela. I Finland används idag pianoskolor som t.ex Aarons Pianoskola och Suomalainen Pianokoulu. Jag har använt dem som representanter för pianoskolor i dagens musikinstitut i jämförelsen med den pianoskola som jag har undersökt.

2.1 Forskningsansats och kvalitetssäkring

Forskningsansatsen är hermeneutisk, eftersom grunden i arbetet handlar om att tolka Piano Time-serien och förstå dess uppbyggnad och pedagogiska syfte. Jag skall bli medveten om vad undervisningsmaterialet innehåller och vad författarna har strävat efter. Jag är också medveten om att jag har en förförståelse för materialet eftersom jag är en del av den globala kontexten kring pianoundervisningen som fenomen idag. Jag har redan uppfattningar om pianoundervisningen. Jag lever i ett samhälle där man får pianoundervisning och där man kommer i kontakt med olika lärare, elever och andra faktorer, t.ex. media, som möjliggör ett utbyte av tankar och åsikter kring pianoundervisning. Jag är alltså inte opåverkad av omgivningen utan jag är en del av den. I mindre skala har jag förförståelse eftersom jag redan använt Piano Time-serien i min undervisning och tyckt att den lett till bra resultat. Jag har alltså redan en del erfarenhet av den. Jag vill ändå tvinga mig själv att granska materialet kritiskt för att bilda mig en uppfattning om huruvida det är ett kvalitativt undervisningsmaterial, eller om jag bara råkar tycka att det är roligt och därför har lett mig själv till att tro att det är bra.

Alvesson och Sköldberg (2008, s. 211) menar att det krävs förförståelse för att kunna tolka en ny text. Förståelsen som bildas för den nya texten skall sedan i sin tur utveckla förförståelsen. Med hjälp av förförståelsen tolkas alltså nytt material som sedan blir en del av den nya förförståelsen

² Härefter kallad FMF

som uttolkaren utgår från. I den här forskningen handlar det om att tolka och förstå innehållet i böckerna. Det gäller att analysera de olika delarna (notböckerna) och försöka förstå det dolda budskapet (det pedagogiska syftet). Delarna är indelade i olika nivåer så att varje bok är en helhet som består av olika delmoment, och böckerna är i sin tur delar av en större helhet som är Piano Time-serien. Alvesson och Sköldberg (2008, s. 193) skriver följande om relationen mellan del och helhet inom hermeneutiken:

”Ett huvudtema för hermeneutiken har ända från början varit att meningen hos en del endast kan förstås om den sätts i samband med helheten[...]Omvänt består ju helheten av delar, kan därför endast förstås ur dessa. Vi står alltså inför en cirkel, den s.k. hermeneutiska cirkeln: delen kan endast förstås ur helheten och helheten endast ur delarna.” (Alvesson & Sköldberg, 2008 s.193)

Tolkningen av delarna utvecklar alltså förståelsen av helheten. Delarna skall tolkas i sitt sammanhang med helheten. Bokserien bildar en helhet där resultatet är en bättre förståelse för pianospel än de enskilda böckerna i sig själv ger. Den här totaliteten, d.v.s. att summan (förståelsen) är större än delarna (böckerna) tillsammans, är också en orsak till att den hermeneutiska forskningsansatsen är lämplig att använda.

Att producera en text med reliabilitet, d.v.s. tillförlitlighet, är en utmaning i det här fallet eftersom jag inte har någon tidigare forskning att stöda mina antaganden på. Eftersom jag inte har hunnit undervisa så länge ännu har jag inte heller ett långt perspektiv med mycket erfarenhet i pianoundervisning. Jag försökte få en intervju med redaktören för serien, men det visade sig att hon var för gammal för den typen av arbete. Därför har jag även läst förorden till böckerna i OPM eftersom de är skrivna av henne och ger en ide om hennes avsikt med böckerna. Eftersom jag har en hermeneutisk forskningsansats är det godtagbart att utgå från sin intuition och reflektera över det man kommit fram till. Reliabiliteten i mitt arbete kommer att grunda sig på kritisk granskning av analysen och reflektion över de slutsatser jag kommer fram till. Objektivitet är därför något att konstant sträva efter. Alvesson och Sköldberg (2008, s. 205) menar att om uttolkaren förhåller sig kritiskt till sina förföreställningar och strävar efter att låta dem förändras *”lyfts tolkningsmönstret över common sense-nivån[...]”*.

Det här är ett arbete som inte kommer att ge några absoluta sanningar, utan slutresultatet kommer att bestå av mina egna tolkningar. De här tolkningarna är inte ofelbara och läsaren bör själv göra en egen utvärdering av det resultat som jag kommit fram till. Maria Nyström skriver på Göteborgs Universitets nätsida infovoice.se att *”Risken för triviala tolkningar bör alltså vägas in i en validitetsprövning som syftar till att sortera bort de mest spekulativa, orimliga, meningslösa*

eller helt enkelt dåliga tolkningarna.” (Nyström, 2007)

Genom att förhålla mig objektivt till materialet kommer reliabiliteten att öka. För att skapa en trovärdig text med validitet kommer jag att reflektera över mina åsikter och slutsatser och framställa dem sakligt. Jag skall också försöka vara så rationell som möjligt.

Alvesson och Sköldberg skriver:

”Även om vågskålen för tillfället väger över till förmån för en viss tolkning är det ingenting som hindrar att nya argument i morgon dyker upp som förändrar hela bilden[...]forskaren/uttolkaren antar inte någon falsk position av slutgiltig auktoritet visavi läsekretsen utan inbjuder den till dialog[...].” (Alvesson & Sköldberg 2008, s.212)

Läsaren bör ha i minnet att ingen tolkning är ofelbar. Tolkningen i min forskning inte är det enda sanna, utan jag hoppas att läsaren skall ha i åtanke sina egna erfarenheter och kunna jämföra och tillämpa resultatet från den här forskningen. Med mitt arbete avser jag skapa ny kunskap, vilket är något som eftersträvas efter inom hermeneutiken.

2.2 Arbetets disposition

Arbetet är indelat i sju olika huvudkapitel som i sin tur har underrubriker. Det första kapitlet är inledningen till hela arbetet. I det andra redogörs för forskningens syfte och forskningsfrågor, forskningsansats och kvalitetssäkring samt för arbetets disposition. Eftersom läsaren nu vet vad arbetet handlar om och vad jag försöker åstadkomma med det beskrivs i kapitel tre bakgrundsinformation om materialet och vilka metoder som används i analysen. I kapitel fyra redovisar jag för resultatet av analysen. Redovisningen är deskriptiv och jag har strävat efter att objektivt berätta vad Piano Time-serien innehåller. Sedan följer ett kapitel där man kan läsa om två pianoskolor som ofta används i undervisningen i musikinstitut samt en jämförelse mellan dem och OPM. Också i det här kapitlet skildras innehållet sakligt och icke-analytiskt. I det sjätte kapitlet däremot kan man läsa om tolkningen av analysresultatet och vad jag har kommit fram till för slutsatser. Det sjunde och sista kapitlet är en sammanfattande diskussion kring resultatredovisningen och tolkningen av den samt kring forskningsfrågorna.

3 Teori och metod

I det här kapitlet kommer jag att beskriva den metod jag använder i min forskning och vad jag kommer att fokusera på i analysdelen. Därefter följer lite bakgrundsinformation om OPM och diskussion kring benämningen metod. Kapitlet avslutas med ett kort stycke om de pianoskolor

som jag har som jämförelsematerial.

Mitt arbete började med att skaffa böckerna i Piano Time-serien. Det visade sig att de inte är så lätta att få tag på. Jag kontaktade förlaget Oxford University Press som skickade tre stycken gratis åt mig. Efter att ha fjärlånat alla böcker utom en som fanns i Finland återstod det bara att köpa resten via nätbutiker, från Soitinlaine i Åbo och via Faber Music Store från Oxford University Press, Storbritannien. Jag har analyserat materialet genom att spela och läsa igenom alla böckerna och skriva anteckningar om dem. I mån av möjlighet har jag också använt material från Piano Time-serien i min undervisning. För att analysen inte skall bli subjektiv har jag skrivit allmänna mera deskriptiva punkter om innehållet och separat antecknat mina analytiska ställningstaganden, som tas upp i kapitlet redovisning av analysresultat på slutet.

Den pianoskola som jag har analyserat är den brittiska Piano Time-serien. I min analys undersöker jag om materialet är uppbyggt på ett logiskt och lättillgängligt sätt, om uppgifterna är på lämplig nivå och om de framskrider i logisk följd, om svårighetsgraden är progressiv, om materialet är visuellt lämpligt för eleven (t.ex. bilder och lättlästa noter). Jag är inte intresserad av den musikteoretiska uppbyggnaden i sig själv, utan endast av vad den får för följder som undervisningsmaterial.

Piano Time är en serie med teknik- och repertoarböcker för piano. Det är alltså en pianoskola. Böckerna går under samlingsnamnet The Oxford Piano Method. Trots namnet kan OPM inte anses vara en metod eftersom det inte finns beskrivet någonstans vad metoden skulle handla om. Det är inte en undervisningsmetod och det finns ingen handbok i hur man undervisar enligt OPM. Man kan inte heller utbilda sig till lärare i OPM till skillnad från t.ex. Suzuki-metoden. Benämningen OPM fungerar snarare som ett samlingsnamn för böckerna i Piano Time-serien. OPM existerar p.g.a. Piano Time-serien.

Redaktör för serien är Pauline Hall. Hon är musikpedagog, utexaminerad från Royal Academy of Music i London. Medan hon undervisade kände hon att det behövdes en pianoskola som gör inläringen rolig och som framskrider i en takt där även den långsammaste eleven kan beaktas. Hon har sammanställt materialet till OPM, skrivit en del arrangemang och komponerat egna stycken som används i böckerna. Serien är utgiven av Oxford University Press som är en avdelning vid Universitetet i Oxford. De publicerar över 6000 titlar per år över hela världen, t.ex. ordböcker, material för undervisning i engelska som modersmål, barnböcker, tidskrifter, vetenskapliga ämnesböcker, noter, läroböcker på universitetsnivå och skolböcker. (Oxford

University Press 2013)

Michael Aarons Pianoskola är skriven på 1940-talet och utgiven av Mills Music, Inc., New York. Suomalainen Pianokoulu är skriven av Ritva Lehtelä, Anja Saari och Eeva Sarmanto-Neuvonen och är utgiven av WSOY på 1980-talet fram till 1990. Jag valde Aarons Pianoskola som den ena boken att jämföra med eftersom det är en gammal pianoskola som har använts länge. Suomalainen Pianokoulu är nyare och används mycket inom musikinstitutet i Finland, därför fick den bli den andra skolan att jämföra med.

3.1 Nivåproven

För de musikinstitut i Finland som får statligt understöd gäller FMF:s riktlinjer. Nivån mellan musikinstitutet måste vara jämn och likvärdig. Pianoundervisningens innehåll och bedömningsgrunderna för nivåproven, som är utvecklade av FMF, är därför gemensamma. I FMF:s stadgar sägs att det viktigaste är att eleven får en god musikrelation och är intresserad av att spela musik (FMF, 2005).

Nivåerna är indelade i grundnivå 1, 2 och 3 och musikinstitutnivån. I musikinstitutet där jag har gått talade man allmänt om 1/3, 2/3 och 3/3 och 1 eller D-kurs. Alla nivåerna har krav på innehållet och på nivåprovet och allmänna målsättningar för eleven. Jag kommer att koncentrera mig på grundnivåerna 1, 2 och 3 eftersom materialet jag analyserar hör till dessa nivåer.

Man kan utgående från FMF:s riktlinjer sammanfatta de allmänna målsättningarna för grundnivåerna så här:

- eleven upptäcker ett naturligt sätt att spela och lär sig ta hand om sitt instrument
- eleven lär sig och utvecklar sin färdighet i att läsa nottext
- eleven lär sig och utvecklar de grundläggande elementen i att öva: bl.a. regelbundet, mångsidigt och självständigt samt att upprätthålla sin spelfärdighet
- eleven får färdigheter i att lära sig nya stycken, spela utantill och på gehör samt handledning och erfarenhet i att uppträda
- eleven lär sig tekniska och konstnärliga färdigheter, som att frasera, ta fram styckets karaktär och stämning samt att gestalta musikaliska strukturer och tolka musik från olika tidsperioder
- eleven deltar i och utvecklar sitt ensemblespel
- eleven vågar improvisera, komponera och blir intresserad av att lyssna på musik och följa med musiklivet bl.a. med hjälp av media och konsertframföranden
- eleven lär sig och utvecklar sin förmåga att ackompanjera från ackordbeteckningar

- eleven har beredskap att ha musiken som en livslång hobby

Man kan sammanfatta det som enligt FMF bör ingå i nivåproven på grundnivå på följande vis:

- Nivå 1: två små verk i varierande stil och tonart.
- Nivå 2: tre verk i olika stilar från olika tidsperioder.

För grundnivå 2 ingår dessutom en ackompanjemangsuppgift.

- Nivå 3: stycken i olika stilar och från olika tidsperioder som spelas i konsertliknande format. Ett av verken skall vara omfattande. Nutidsmusik rekommenderas ingå.
- Nivå 1, 2 och 3: en etyd eller ett etydaktigt stycke.
- Nivå 1, 2 och 3: förberedda skalor, brutna treklanger och kadenser enligt nämndens val.
- Nivå 1, 2 och 3: en prima vista-uppgift.
- Nivå 1, 2 och 3: eleven får också improvisera eller framföra eget verk.
- Nivå 1, 2 och 3: rekommenderas att ensemblespel ingår i programmet samt att nivå prestationen bedöms med godkänd/omtas (nivå 1) och vitsordet 1-5/omtas (nivå 2 och 3)

FMF har också en repertoarförteckning över de olika nivåerna som anger riktlinjerna för passande material (FMF 2013).

4 Piano Time-serien

Jag har analyserat böckerna som hör till Piano Time-serien. Serien består tills vidare av 29 böcker och innehåller både instruktions-, teknik- och repertoarböcker. Utöver det innehåller den också duettböcker och prima-vista böcker.

Piano Time-serien riktar sig främst till barn och unga pianister. Materialet börjar på en förberedande nivå och utvecklas ända till en nivå som motsvarar ungefär den andra grundnivån i Finland.

I de följande underkapitlen kommer jag att systematiskt redovisa för de olika nivåerna genom att beskriva innehållet i böckerna.

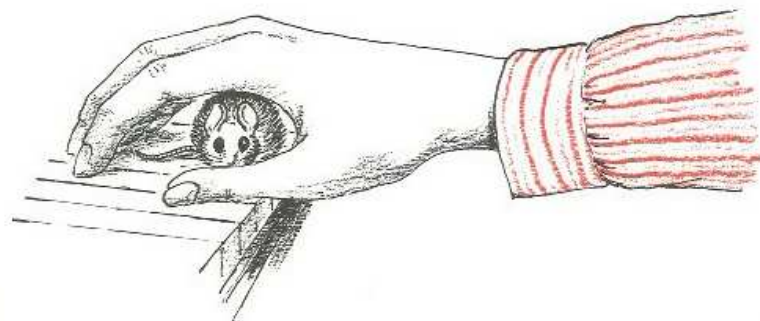
4.1 De förberedande böckerna

I de förberedande instruktionsböckerna samt i Piano Time 1, 2 och 3 presenteras nya saker i tur och ordning. En sak följer på en annan. Repetition förekommer hela tiden och materialet växer bit för bit. I det här kapitlet kommer jag att beskriva de olika böckerna som ingår i den förberedande nivån.

De förberedande böckerna är *Tunes for ten fingers*, *Fun for ten fingers* och *More tunes for ten fingers*. De riktar sig till små barn som är nybörjare. Notläsning och -skrivning lärs ut genast från början. Till den förberedande nivån ingår också repertoarboken *Piano Time Going Places*. Till följande skriver jag allmänt om *Tunes for ten fingers*, om hur pianot introduceras för eleven under de första lektionerna och om hur notläsningen lärs ut.

Den förberedande instruktionsboken *Tunes for ten fingers* är den första boken eleven börjar spela från. Där lärs ut den grundläggande handpositionen, de första noterna och enkla rytmer. Det är nödvändigt att barnet kan känna igen versaler eftersom *Tunes for ten fingers* lär ut notnamnen genast från början. Instruktionerna i boken är skrivna så att de riktar sig till eleven. Om eleven skall läsa dem själv förutsätts det att han/hon har hunnit lära sig läsa med gemener. Boken har färdiga instruktioner om hur eleven skall spela, något som läraren annars skulle påpeka.

Genom boken *Tunes for ten fingers* blir klaviaturen bekant för eleven när man går igenom grupperingarna av de svarta tangenterna och ber eleven söka fram tonerna i alla olika oktaver efterhand som de presenteras. Alfabetet används till hjälp eftersom de vita tangenterna kan räknas upp i ordningen ABCDEFG. Det finns också ordlekar för att lära ut de olika tangentnamnen. Den rätta handpositionen förklaras med hjälp av en bild (Figur 1). Fingrarnas numrering tas upp genast i början, och eleven lär sig också att G-klaven betyder att man skall spela med höger hand och F-klaven med vänster. Eleven får också veta att på en hel-, halv-, och fjärdedelsnot räknar man till fyra, två och ett.

Figur1 Handedens korrekta position. (Tunes for ten fingers, 1981)

Noterna tas fram en åt gången, med början från mitten C, d.v.s. ettstrukna C, både för höger och vänster tumme. Sedan kommer en ny not i tur och ordning för höger och vänster hand i

ordningen pekfinger, långfinger, ringfinger och lillfinger, d.v.s. för höger D, E, F, G och för vänster H, A, G och F. Varje finger har nu en specifik tangent att spela. Det här kallas för femfingerssystemet.

Varje ny not har ett ord som hjälper att komma ihåg namnet, t.ex. F som i frog, G som i goblin och E som i egg. Man kan notera att F och G som förekommer både för höger och vänster hand har skilda minnesord. Så här långt har eleven bara spelat fjärdedelar. Först när alla toner har gått igenom tas pauser med. De förklaras först helt teoretiskt genom att berätta hur många slag per paus man skall räkna, sedan kommer ett stycke med fjärdedelspauser där man säger ”Sch!” på varje paus. I slutet av boken förekommer det också åttondelar. Efter att igen ha förklarats teoretiskt finns det en vers och en klappövning. Eleven får också ett smakprov på att spela med varierande dynamik eftersom det finns en duett där eleven får prova på att spela *pp*, *mf* och *f*.

De små melodier som eleven spelar inom presentationen av en ny ton innehåller endast den nya tonen och har en text till, som oftast handlar om den ton man spelar. Texten har en stavelse per not, och hjälper eleven att spela rätt rytm. De små stycken som eleven spelar efter presentationen av en ny ton går framåt i logisk ordning och baserar sig på kunskaper från de förra styckena. Alla stycken spelas med bara ena handen, eller (med ett undantag) turvis med höger och vänster. Mitten C spelas av båda händernas tummar.

Fun for ten fingers innehåller stycken som eleven kan spela efter att ha klarat av Tunes for ten fingers. Fun for ten fingers innehåller mest stycken och inte så mycket ny teknik. Den håller sig i princip till femfingerssystemet och repeterar det som lärts i Tunes for ten fingers. Det används fortfarande mycket sångtexter och ord som stöd för rytmen. Fun for ten fingers verkar gå mycket in för att cementera grundläggande notläsning. Det förekommer mycket # och *b*, samt mycket notpyssel. Eleven spelar endast med ena handen i taget eller med händerna turvis. Många stycken har också ackompanjemang som läraren kan spela.

More tunes for ten fingers verkar vara en sorts övergångsbok mellan förberedande piano och Piano Time 1. Händerna spelar fortfarande för det mesta turvis, men följer inte längre alltid femfingerssystemet. En del av styckena har ackompanjemang och/eller text med, en del är bara noter. I den här boken blir eleven ytligt bekant med bl.a. staccato, legato, tummen under, ackord och dynamik. Det finns också en del klapplekar och notpyssel.

I alla de förberedande böckerna finns bilder som hjälper eleven att förstå (Figur 2), och frågor som repeterar det man gått igenom. Det finns också en del ackompanjemang för läraren att spela och små uppgifter åt eleven som utvecklar framför allt notläsningsförmågan. Texten gör att eleven kan sjunga stycket och lättare minns takten och melodin.

Figur 2 Exempel på en bild som hjälper eleven att förstå. (*Fun for ten fingers*, 1995)

Till den förberedande nivån hör också en repertoarbok som heter *Piano Time Going Places*. Det är den första boken som baserar sig på ett visst tema. Temat i boken är resor och främmande länder. Styckena man spelar är längre, tekniken är lätt men till skillnad från de tidigare böckerna är det här en repertoarbok utan instruktioner och förklaringar.

4.2 Instruktionsböckerna och repertoarböckerna

Instruktionsböckerna är uppdelade i tre steg: *Piano Time 1*, *2* och *3*. Till varje del hör också repertoarböcker. Styckena som eleven spelar bör bli gradvis svårare. Musikpedagogen Joan Last skriver "[...] nivåförändringen på inlärd stycken borde öka gradvis så att svårigheterna aldrig blir oöverkomliga." (Last 1972, s. 32-33). Det skall vara lämpligt svårt, så att det är utmanande och eleven utvecklas, men inte för svårt så att han eller hon ger upp. Svårigheterna skall vara överkomliga. Repertoarböckerna i *Piano Time*-serien är indelade enligt instruktionsböckernas tre olika nivåerna, och kan därför antas vara lämpligt utmanande för eleven.

4.2.1 Piano Time 1

Piano Time 1 börjar med repetition från Tunes for ten fingers. Texten som stöder notläsningen finns med när en ny detalj redogörs för eleven, annars är den bortlämnad. Teknikmässigt är det ett ganska stort steg mellan de förberedande böckerna och Piano Time 1. Eleven skall spela med båda händerna samtidigt och kunna koordinera dem. Tummen skall kunna flytta sig under pekfingeret eller långfingeret, vilket gör att eleven måste byta grepp. Här används alltså inte femfingerssystemet längre. Det här leder också till att nya toner kan börja användas, både för höger och vänster hand.

I Piano Time 1 introduceras den första skalan, C-dur. Eleven spelar den med händerna åtskilda: höger hand börjar från mitten C och spelar en oktav uppåt och tillbaka, vänster hand en oktav neråt och tillbaka. Andra nya saker som tas upp är bl.a. dynamik, fraseringar, accenter, staccato och legato, # och b, lite om kromatik, dur och moll samt intervall och lite om ackord.

Alla instruktionsböckerna har en repertoarbok med stycken där man använder lärdomen från instruktionsboken på samma nivå, t.ex instruktionsboken Piano Time 1 motsvaras av repertoarboken Piano Time Pieces 1. Förutom det ingår också andra repertoarböcker som hör till samma nivå. Till nivå 1 hör Piano Time Carols, Piano Time Going Places och Duets with a Difference. Härnäst redogör jag kort för repertoarböckerna som hör till nivå 1.

Piano Time Carols har enkla arrangemang för julsånger. Det finns både solostycken, ibland med ett ackompanjemang till, och duetter. Nivån motsvarar ungefär nivå 1 i Finland.

Piano Time Going Places, som också används på den förberedande nivån, skulle i Finland vara på den första nivån. Dock är notläsningen svår jämfört med hur lätt tekniken är. Styckena handlar om att resa på olika sätt och om olika länder.

Duets with a difference är en duettbok för eleven och läraren (eller någon annan som kan spela). Styckena är korta och har lätta melodier för eleven att spela. Eleven spelar oftast samma toner i olika oktaver, eller med händerna turvis. Eleven spelar mest enligt G-klaven.

4.2.2 Piano Time 2

Piano Time 2 börjar också med repetition och stycken som innehåller gammalt bekant som hel, halv-, fjärdedels- och åttondelsnoter, staccato och bindebågar. Den här boken förklarar mera ingående skalorna, främst dur-skalorna. Enligt bokens instruktioner skall eleven spela dem med

motsatt rörelse så att fingersättningen är lika i båda händer. Boken har också stycken som innehåller skalrörelser. Klaviaturens hela och halva tonsteg förklaras också och i.o.m. det kommer man naturligt fram till att förklara den kromatiska skalan och heltonsskalan

Piano Time 2 fokuserar också på vänster hand. Det finns en sida med teknikövningar för vänster hand, pysselsidor där vänster hand får arbeta och stycken där vänster hands fingrar är i fokus. De mest anmärkningsvärda nya teknikerna som tas upp i Piano Time 2 är handledens ner-och-upp-rörelse (Figur 3), pedalanvändningen och nya taktarter, t.ex. 6/8. Annat nytt som tas upp är bl.a. accenter, 8va, lite mera om ackord och några nya noter på hjälplinjer samt vänsterhand som spelar G-klav och höger hand F-klav. Den allra sista sidan i boken är en lista på musikterminologi.

Figur 3 Exempel på övning för handledens ner-och-upp-rörelse. (Piano Time 2, 2004)

Piano Time Pieces 2 innehåller stycken som kan spelas som repertoar i samband med att eleven använder Piano Time 2. Andra repertoarböcker för nivå 2 är Piano Time Classics och More Piano Time Classics, Piano Time Opera, Prehistoric Piano Time, Piano Time Jazz book 1, Spooky Piano Time, Piano Time Dance och duettboken Mixed Doubles. Härnäst en kort redogörelse av dem.

Piano Time Classics och More Piano Time Classics innehåller enkla pianoversioner av välkända klassiska verk. Piano Time Classics är ordnad i svårhetsgrad så att det i början är det mycket lätt, men slutet av boken kräver att eleven kan sin teknik. More Piano Time Classics har en jämnare svårighetsgrad genom hela boken. Den är ganska jämställd med tanke på hur mycket höger och vänster hand spelar.

Piano Time Opera innehåller förenklingar av teman ur kända operaverk. Verken är tagna ur olika tidsperioder och har ursprungligen varit både orkestermusik och arior. Svårhetsgraden är ungefär samma som i More Piano Time Classics.

Prehistoric Piano Time är klassad som repertoar för nivå 2, men en del av styckena hör nog hemma i nivå 1 p.g.a. av att de tekniskt är så lätta. Tekniken i Prehisoric Piano Time är mycket lättare än i t.ex. More Piano Time Classics. Prehistoric Paino Time har olika tekniska utmaningar i varje stycke, men mycket lätta sådana. Temat i boken är dinosaurier.

Piano Time Jazz book 1 är en av de lättare böckerna som hör till nivå 2. Jazz står här som samlingsnamn för många olika stilar inom rytmiken. Svårigheten i den här boken beror främst på den synkoperade rytmen. I de andra repertoarböckerna hittills har det inte förekommit bågar, punkteringar och synkoper i samma utsträckning.

Spooky Piano Time har, som det hörs på namnet, låtar med monstertema. Koordineringen av händerna är en utmaning, men den är ändå inte för svår för nivå 2. Det finns en vers/dikt till varje stycke som berättar vad låten handlar om. Mycket spel och pyssel ingår också.

Piano Time Dance innehåller som hörs på namnet dansmusik. Dansmusiken kommer från olika tidsåldrar och det finns med allt från barockens menuetter via wienklassisk vals till samba och tango. Nivån på boken är ganska jämn från början till slutet.

Mixed Doubles är som en fortsättning på Duets With a Difference. Det är en duettbok med en stämma för eleven och en stämma för läraren eller alternativt en annan elev. Nivån är svårare än i Duets With a Difference eftersom händerna skall spela olika toner och det krävs mera koordination, rörlighet och snabbhet i fingrarna.

4.2.3 Piano Time 3

Piano Time 3 börjar också den med repetition. Därpå följer en sida med tips på hur eleven bör öva. Boken går igenom nya skalor och tonarter överlag, bl.a. förekommer parallelltonarter. Skalorna spelas med händerna tillsammans. I Piano Time 3 dyker det också upp nya rytmer: sextondelar, punkterade åttondelar och åttondelstrioler. Ett kapitel fokuseras på pauser. Annat som hör till boken som kan nämnas är bl.a. Alberti-bas och lite ackordvändningar.

Precis som i Piano Time 2 har också Piano Time 3 uppgifter speciellt för vänster hand och dessutom ett helt uppslag med teknikövningar. Förutom rent tekniska fingerövningar tar den här boken också upp mera kreativa aspekter i spelandet. Eleven uppmanas visualisera och hitta på en bild om det han/hon spelar. Det finns några stycken som exempel för att hjälpa eleven att komma igång. Dessutom finns det tips på hur man skall gå till väga när man ordnar en konsert och slutet av boken är stycken som kan användas i konserten. Boken avslutas igen med en lista på musikterminologi

Repertoarboken för Piano Time 3 är Piano Time Pieces 3. Alldeles som tidigare motsvarar innehållet här den teknik som förekommer i Piano Time 3. Låtarna är varierande, allt från Cornelius Gurlitt (1820-1901) till Andrew Lloyd Webber (1948-). De övriga repertoarböckerna

på nivå 3 är: Piano Time Jazz book 2, Piano Time Jazz Duets book 1 och 2 samt Mixed Doubles som förutom på nivå 2 även används som repertoar för nivå 3. På den här nivån återkommer serien alltså till jazzen. Här följer en kort genomgång av innehållet i repertoarböckerna:

Piano Time Jazz book 2 är helt enkelt en svårare version av den första boken. Innehållet är igen brett och styckena av varierande stil inom rytm-musiken.

Båda Jazz Duets böckerna är utmanande främst p.g.a rytmen. Mycket synkoper och bågar gör att rytmen är svårläst. I första boken har eleven lätta melodier, ofta med händer som spelar samma sak i varsin oktav, medan den andra boken innehåller svårare melodier där händerna spelar olika saker. Överlag är det i vissa stycken svårt att kombinera primo (eleven) och secondo (läraren) stämmorna eftersom rytmen är komplicerad. Ackompanjemanget i secondo stämmorna gör mycket för den musikaliska helheten, både för harmonin och för svänget.

4.3 Teknikböckerna

Till Piano Time-serien hör två böcker som ägnas åt teknikövningar, Piano Time Sports book 1 och 2. De är undantagsvis författade av Fiona Macardle. Böckernas filosofi är att precis som i sport skall man också i pianospel ha med uppvärmningar och tekniska övningar när man "tränar". Böckerna är uppdelade i olika sektioner med "warm-ups" (uppvärmningsövningar), "mid-week training" (en spelövning kring en teknisk detalj) och "fitness level" (ett stycke där tekniken används). Varje ny teknikövning har också ett tips som hjälper eleven: "coach's tip". I Piano Time Sports book 1 går man igenom en ny teknikövning per kapitel. Följande saker tas upp:

1. *Just for starters-simple 5-finger exercises* (femfingersövningar)
2. *Legato (smoothly)* (legato, jämnt)
3. *Staccato (detached)* (staccato, separerat)
4. *The down-up movement* (handledens ner-och-upp-rörelse)
5. *Gentle wrist rotation* (handledens rotation)
6. *Chords* (accord)
7. *Strengthening weak fingers* (stärkande av svaga fingrar)
8. *Semitones* (halva steg)
9. *Hand-crossing* (korsa händerna)
10. *Scales up to scratch!* (skalövningar)

I Piano Time Sports book 2 handlar kapitlen om:

1. *Broken chords* (treklanger)
2. *Chromatics* (kromatik)
3. *Travelling fingers* (fingerbyten)
4. *Repeated (staccato) sixths* (övningar med sexter)
5. *Pedal* (pedalandvändningen)
6. *Independence of hands* (självständiga händer)
7. *Octaves* (oktaver)
8. *Finger dexterity* (fingerfärdighet)
9. *Preparation for turns* (övningar där tummen går under)
10. *Developing scales* (skalövningar)

4.4 Övningsböckerna och prima vista-böckerna

Till Piano Time-serien hör också en övningsbok som heter Practice Makes Perfect A simple approach to piano technique, och tre stycken böcker där eleven övar sig i att spela prima vista: Piano Time Sightreading 1, 2 och 3. Härfter följer två stycken där det berättas om Practice makes perfect och sedan om Sightreadingböckerna.

Practice Makes Perfect är skriven av Pauline Hall tillsammans med Paul Harris. I introduktionen står det: ”*Om du verkligen vill få ut så mycket som möjligt av att öva teknik, kom alltid ihåg att det inte är vad du övar, utan HUR du övar.*” (Hall & Harris, 1994) I introduktionen räknas också upp vad som behövs för att öva bra: ”*Koncentrera dig, lyssna, gör lite i taget*” och ”*ha höga målsättningar*”. (Hall & Harris, 1994). Boken innehåller övningar, instruktioner och projekt som skall få eleven att lära sig spela med en säker teknik. Övningarna i början av boken är lätta och de blir efter hand mera avancerade. Projektet går ut på att eleven skall ta reda på svaret till frågor kring pianot och pianomusik.

Prima vistaböckerna är indelade i tre steg: Sightreading 1, 2 och 3. De är skrivna av Pauline Hall tillsammans med Fiona Macardle. I introduktionen till den första boken finns två regler för hur man spelar prima vista: ”*Det finns två GYLLENE REGLER om prima vistaspel: 1. Räkna alltid - högt om du kan, även om det bara är en viskning. All musik är absolut beroende av en stadig PULS.*” (Hall & Macardle, 1996 s.3) Man bör räkna och vara noggrann med taktarten och pulsen för att musiken skall hålla strukturen och vara framåtgående. Om pulsen avbryts blir det ett avbrott i musiken. Den andra regeln i introduktionen är: ”*2: Stanna aldrig upp eller se aldrig tillbaka – Det är som att åka med rulltrappa - du bara fortsätter ända upp till slutet. Även om du*

gör ett misstag försök inte rätta det – KÄMPA VIDARE!” (Hall & Macardle, 1996 s.3) Eftersom man inte övar när man spelar prima vista utan skall spela hela stycket utan avbrott, är det viktigt att alltid tänka framåt och se vidare i noterna så att man tar sig förbi de svåra ställena och inte fastnar på dem.

I böckerna finns ett tecken för varje sak eleven bör notera innan han eller hon försöker spela igenom ett stycke första gången. Ibland ombeds man själv skriva in tecknen som behövs för stycket. I den första boken är de ganska få, tecknen där handlar om att kontrollera tonart, taktart, ihopbundna noter och ”fällor” som t.ex. svarta tangenter (Figur 4). I den andra boken utökas de till att inkludera t.ex. tillfälliga förtecken och hjälplinjer (Figur 5). I den tredje boken börjar tecknen lämnas bort.

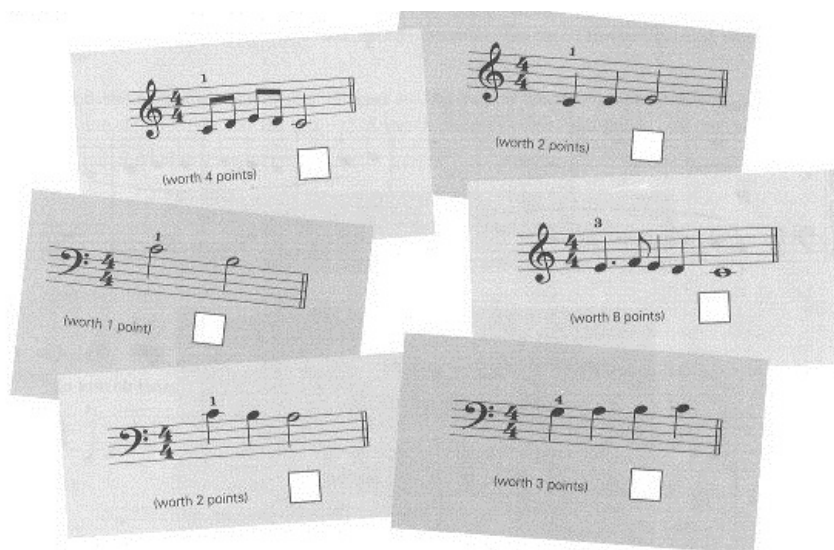
Figur 4 Exempel på tecken.
(Piano Time Sightreading book 1, 1996)

Figur 5 Exempel på tecken.
(Piano Time Sightreading book 2, 1996)

Styckena i böckerna är bara några takter långa. I den första boken spelar händerna alltid turvis, i den andra spelar de samtidigt men ena handen har hel- eller halvnoter. I den tredje boken rör sig både höger och vänster hand samtidigt. När man spelar i den tredje boken uppmanas man återgå till de två tidigare för att repetera. I de två första böckerna finns några ”check-points” där man kan kryssa av det som man har kommit ihåg och bli påmind om det är något man har glömt.

För det mesta går uppgifterna i prima vistaböckerna ut på att undersöka nottexten med hjälp av tecknen och sedan spela, men det finns också en del andra uppgifter, t.ex. att titta på en melodi och spela den ur minnet (Figur 6).

Figur 6 Exempel på en uppgift där man spelar ur minnet. (Piano Time Sightreading 1, 1996)

4.5 En kort sammanfattning

Genom att arbeta från många olika synvinklar, t.ex. notläsning, rytmklappande, textläsning och spel kring det som är aktuellt för eleven att lära sig, får han eller hon en förståelse för den nya kunskapen istället för att bara memorera den. Paul Harris skriver:

"[...]och för att du undervisar på ett mycket grundligare sätt, kan eleverna tillämpa sin kunskap. Du behöver inte lära ut samma sak på nytt och på nytt - dina elever kommer att ha lärt sig effektivt [...] En effektiv lektion är när eleverna verkligen förstår, tillgodogör sig och kan tillämpa förståelsen på nytt. Detta kommer av att se sammanhanget, från att undervisa utgående från delarna, vara riktigt grundlig, av att använda korrekt språk och därmed vara mycket mera medveten om din elevs inläring." (Harris, 2006 s.18)

Att eleven får en grundläggande förståelse är viktigt eftersom inläringen är en helhet och kunskaperna bygger på varandra. Om eleven inte har en grundläggande förståelse för det han eller hon lärt sig hittills är det mycket svårt att inhämta ny kunskap eftersom den bygger på den gamla.

Den senaste upplagan av en bok i Piano Time-serien utgavs 2012. Jämfört med Aarons pianoskola och Suomalainen Pianokoulu är alltså OPM en relativt ny och okänd serie i Finland. Den finns inte listad i FMF:s repertoarförteckning där både Aarons Pianoskola och Suomalainen Pianokoulu är med.

Instruktionsböckerna är inriktade på notläsning och att spela från gehör förekommer inte. Endast

några gehörsbaserade pysseluppgifter och lekar samt några transponeringsuppgifter finns.

En följd av att böckerna är från England är att det istället för H används B. Det här får följd för inläringen eftersom det genom hela serien talas om B. Med B kan man utnyttja alfabetet (ABCDEFG) vilket naturligtvis inte fungerar med H. Ett sänkt H blir B, men ett sänkt B blir *Bb* eller Bess. Eftersom B kan betyda både H och *Bb* beroende på vem man talar med blir det lätt förvirrande. I teoriundervisningen i Finland talar man om H om det är en klassiskt skolad lärare och B om det är en lärare med bakgrund i rytmisk musik som har undervisningen. Språket i böckerna är naturligtvis också på engelska, så det är lärarens uppgift att översätta och göra svenska versioner av texterna.

De förberedande böckerna börjar direkt med notläsningen och det förekommer mycket repetition och inläringstempot är långsamt i början. Det mesta går i dur, moll smyger sig med först senare. Efter den grundliga inledningen tar det sedan snabbt fart. Ny information dyker upp i varje kapitel i de följande instruktionsböckerna och många nya detaljer staplas på varandra. För att anpassa inläringstempot efter eleven kan man spela mera eller mindre från repertoarböckerna för att repetera och upprepa. Repertoarböckerna är alla fint illustrerade, och ju nyare upplaga, desto snyggare och färggrannare. Innehållet i repertoarböckerna är alltid uppbyggt kring ett tema och styckena är antingen enkla arrangemang på musik som funnits tidigare eller nya kompositioner av t.ex. Hall själv. En liten kommentar om stycket, stilen eller kompositören finns för det mesta med.

Förutom notläsningen är fokus i de förberedande böckerna mest på att eleven spelar med femfingerssystemet och med böjda fingrar. I Piano Time 1 tas det upp legato, staccato och fingerbyten, vilket förutsätter att handleden är rörlig och arbetar på rätt sätt. Legatobågarna binder samman noterna till fraser, och eftersom man inte får lyfta handen så att det blir ett avbrott i spelandet måste fingerbyten ske smidigt. Handleden skall leda handen och armen i en mjuk rörelse. Staccato-rörelsen skall övas avslappnat så att handen och handleden inte får en spänd och krampaktig rörelse. Handledens ner-och-upp-rörelse kommer med i Piano Time 3. En fri, smidig och rörlig teknik introduceras alltså gradvis.

5 Två pianoskolor som används i Finland och jämförelse med Piano Time-serien

Först introducerar jag två pianoskolor som är vanliga i undervisningen i Finland. Beskrivningen av innehållet är kort och koncist eftersom jämförelsen mellan dessa skolor och OPM är av större

betydelse för mitt arbete. Efter att ha redovisat för de två skolorna skriver jag om jämförelsen. I jämförelsen behandlar jag notläsningen, gehörstråningen, repertoaren och illustreringen.

5.1 Aarons Pianoskola

Den första pianoskolan som jag har som jämförelse är Michael Aarons Pianoskola. Den är indelad i fem olika böcker, varav en är förberedande. De övriga böckernas nivåer är indelade på följande sätt: Den första boken är på grundnivå ett, den andra och tredje ungefär på den andra nivån och den fjärde motsvarar ungefär den tredje nivån i Finland. Nivåerna kan variera lite beroende på hur skickligt eleven spelar styckena.

Den förberedande boken heter Piano Aapinen. I förordet framgår det att den främst riktar sig åt fem- till åttaåriga nybörjare. Bilden som finns med före varje stycke är tänkta att färgläggas. Piano Aapinen börjar med notläsningen genast och det finns inga gehörsuppgifter. Notläsningen startar från mitten-C och utvecklas till femfingerssystemet. Samma position i handen används också i andra starttoner. För varje stycke finns det en klappövning för rytmen. Det används fjärdedelsnoter- och pauser, halvnoter och i sista stycket två åttondelsnoter. Varje stycke har också en text till. I några stycken förekommer staccato och bindebågar.

Man får en inblick i Aarons pedagogiska utgångspunkter från citatet i förordet till den första boken: *”Särskilt utformad för att öka elevens intresse och framsteg genom en kombination av grundläggande pianoteknik och melodiska element.”* (Aaron, 1945) Den första boken utgår från femfingerssystemet. Eftersom serien är amerikansk används B istället för H och notrebusarna är på engelska. Det finns också en del texter med till styckena, på svenska. Mycket skalor och treklanger i dur förekommer. Före varje stycke finns det en förklaring eller en teknisk övning som förberedelse för stycket. Notläsningen är så svår att eleven inte kan förutsättas klara den själv. De tekniska detaljerna introduceras inte så överskådligt och mycket utgår från att läraren förklarar.

Den andra boken fortsätter med skalor och treklangsövningar, nu också i moll, och många fingerövningar. Efter varje genomgång av en ny tonart finns samma stycke, Surumielinen Tanssi, skriven i den nya tonarten. Den andra boken innehåller mycket teknik och repertoaren är också uteslutande uppbyggd enligt de tekniska elementen. Lite musikalisk allmänbildning finns i.o.m. de små kompositörsporträtten som presenterar några av de mest kända namnen inom klassisk musik (Figur 7).

Figur 7 J.S. Bach. Exempel på ett kompositörsporträtt. (Aaron Pianokoulu 2, 1947)

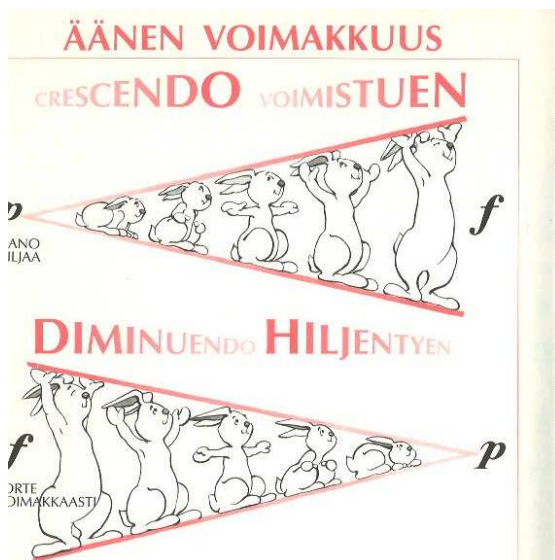
Den tredje boken innehåller mera skalor och mera teknikövningar. Repertoaren blir svårare men styckena mera varierande.

Den fjärde och sista boken innehåller mera stycken än teknik, även om många stycken fortfarande grundar sig på tekniska övningar. Styckena är melodiska och tekniskt utmanande. I slutet finns också finländska stycken av t.ex. Sibelius och Merikanto.

5.2 Suomalainen Pianokoulu

Den andra finländska pianoskolan som jag har som jämförelse är Suomalainen Pianokoulu av Lehtelä, Saari och Sarmanto. Den består av en förberedande bok (Alkusoitto) och tre stycken instruktions-/repertoarböcker. I förordet till tredje delen i Suomalainen Pianokoulu betonas följande som gäller hela serien: *"Från och med Alkusoitto har man betonat lyssnandets, anslagets och teknikens betydelse."* (Lehtelä m.fl. 1990)

I förordet till Alkusoitto betonas barnets kreativitet och att det är viktigt att ta en svårighet i taget. Boken börjar med gehörsuppgifter och eleven kan därför också koncentrera sig på relativt många speltekniska saker redan från början, t.ex att spela med båda händerna samtidigt och det talas också om handledens ner-och-upp-rörelse. Eleven spelar i början enligt fingrarnas numreringar. Kaninen som förekommer genom hela boken är med på bilderna som tydligt förklarar för och instruerar eleven (Figur 8).

Figur 8 Exempel på illustrationen av kaninen. (Suomalainen Pianokoulu Alkusoitto, 1985)

Resten av serien är uppdelad i 1, 2 och 3 och motsvarar nivåkraven för den första, andra och tredje grundnivån.

I den första och andra delen hittar jag ingen röd tråd i hur tekniken presenteras, även om hela boken är full av tekniska övningar och stycken som bygger på dem. Bilderna är mycket beskrivande och hjälper eleven att förstå. Den andra delen har en sammanfattning av skalorna i slutet.

Bok nummer tre har mera funktionen av en repertoarbok än teknikövningsbok. På slutet finns också en introduktion till att spela blues och jazz.

5.3 Jämförelsen med Piano Time-serien

Gemensamt för Oxford Piano Method, Aarons pianoskola och Suomalainen Pianokoulu är att de alla strävar efter material som låter musikaliskt meningsfullt - om ändå med varierande slutresultat. I alla skolor är svårighetsgraden progressiv. Uppgifterna blir svårare efterhand och eleven förväntas bit för bit ta till sig mera information. En detalj som förekommer i alla skolorna är att efter varje ny teknisk- eller notläsningslärdom finns sedan ett stycke där det används. Uppgifter kring spelandet, t.ex. pyssel och sång, finns i någon mån med i alla skolorna.

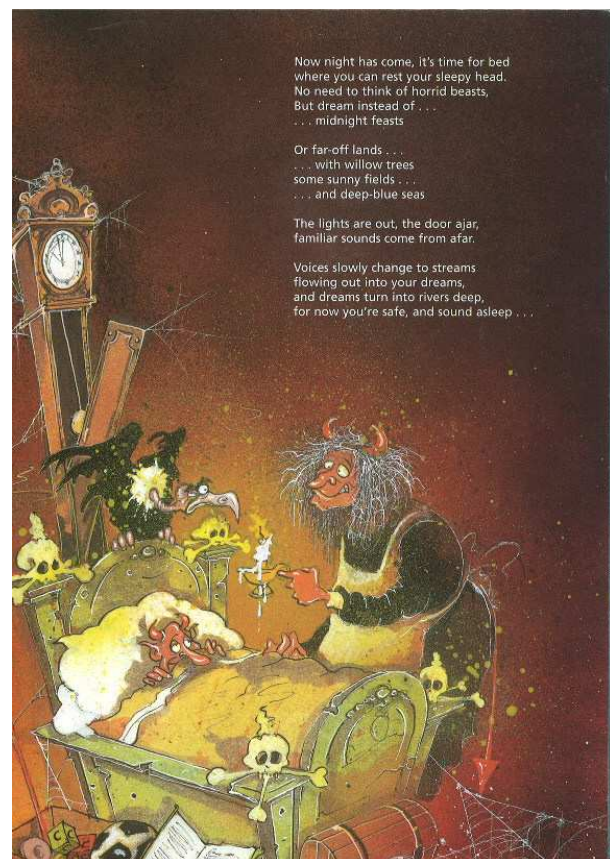
I jämförelsen mellan OPM, Aarons Pianoskola och Suomalainen Pianokoulu tar jag också upp

när notläsningen inleds, hur eleven tränar gehöret, hur repertoarerna skiljer sig från varandra och om illustrationerna är till stöd för inläringen.

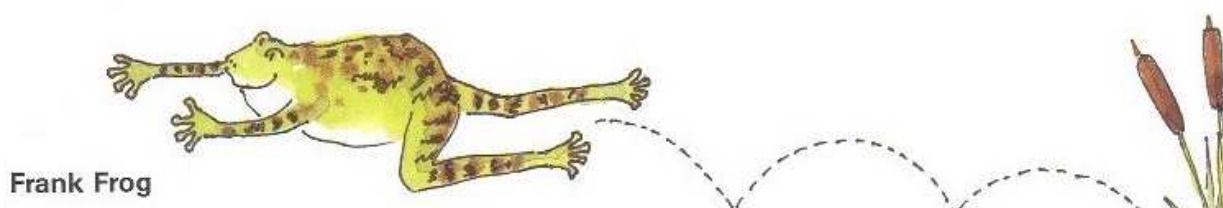
Aarons Pianoskola och OPM börjar direkt med notläsningen, men OPM är mera grundläggande och systematisk. I Aarons förberedande bok Aapinen börjar eleven genast spela från noter, några i taget, och lär sig på så vis vilka noter som hör ihop med vilken tangent. OPM inleder genast med att lära ut de olika noterna, deras namn och var de spelas. Eleven läser genast noterna själv och ökar sin kunskap varje gång en ny not tas med. Suomalainen Pianokoulu är den som har mest gehörsbaserade uppgifter i början. Eleven härmar först läraren och tar ut på gehör. När noterna kommer med i bilden tolkar eleven dem först med hjälp av läraren. Aarons Pianoskola har transponeringsuppgifter, där det lönar sig att lyssna ordentligt också, och OPM små lyssningsuppgifter, t.ex. där läraren spelar ett intervall och eleven skall sjunga den ena tonen.

OPM är repertoarmässigt den mest omväxlande med det största antalet olika stilar representerande. Aarons Pianoskola och Suomalainen Pianokoulu håller sig till mera traditionella repertoarval. Piano Time-serien är också den som satsat mest på illustrationerna och på att göra materialet musikaliskt intressant och meningsfullt.

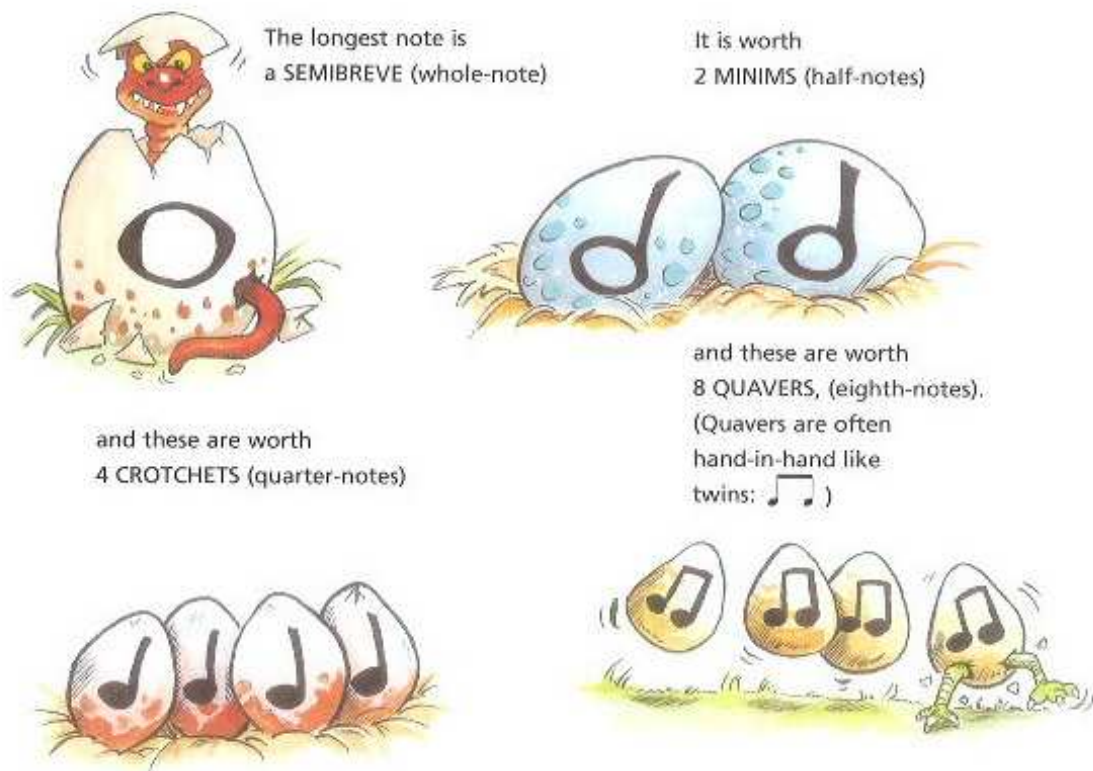
Aarons pianoskola är inte stimulerande och innehåller endast svartvita bilder och porträtt. Suomalainen Pianokoulu med bilderna av kaninen, som har en pedagogisk roll, stöder elevens inläring. OPM har många och färggranna bilder som hjälper eleven med notläsningen och att förstå styckets karaktär (Figur 9a, 9b, 9c och 9d).

Figur 9a Exempel på bild som hjälper eleven att förstå styckets karaktär. (Spooky Piano Time, 1997)

Figur 9b Exempel på bild som hjälper eleven att förstå styckets karaktär. (More tunes for ten fingers, 1992)

Figur 9c Exempel på bild som hjälper eleven med notläsningen (Prehistoric Piano Time, 1996)

Figur 9d Exempel på bild som hjälper eleven med notläsningen. (Prehistoric Piano Time, 1996)

Nivåmässigt är Aarons Pianoskola från den förberedande nivån till den tredje grundnivån, Suomalainen Pianokoulu förberedande till den tredje grundnivån och OPM förberedande till ungefär den andra grundnivån på finländska musikinstitut.

Medan skolorna som används i Finland är uppbyggda för att ge eleven de tekniska färdigheter som behövs för att klara nivåproven, helst inom en utsatt tid, är OPM befriad från sådana krav

och har mera tid för grundlig genomgång och repetition. I musikinstitutet i Finland är teoriundervisningen obligatorisk men i Storbritannien sker pianoundervisningen vanligen privat. Obligatorisk teoriundervisning och nivåprov som är lika för hela landet förekommer inte. I vilken mån Piano Time-serien uppfyller villkoren för pianoundervisningen i Finland går naturligtvis att diskutera, men det torde vara självklart att åtminstone följande kriterier från FMF:s stadgar om allmänna målsättningar för eleven uppfylls:

- eleven lär sig och utvecklar sin färdighet i att läsa nottext
- eleven lär sig tekniska och konstnärliga färdigheter, som att frasera, ta fram styckets karaktär och stämning samt att gestalta musikaliska strukturer och tolka musik från olika tidsperioder

Kraven för nivåproven uppfylls också i viss mån, t.ex. i frågan om att verken skall vara i varierande stil och tonart, men två punkter som finns med i FMF:s krav på nivåproven saknas klart:

- eleven lär sig och utvecklar sin förmåga att ackompanjera från ackordbeteckningar
- förberedda skalor, brutna treklanger och kadenser enligt nämndens val

I den senare punkten är det kadenserna som utgör det största problemet eftersom de inte förekommer inom Piano Time-serien. Skalorna är inte heller tillräckliga för att motsvara det som brukar vara grundnivåernas krav i Finland.

6 Analys av Piano Time-serien

Här kan man läsa om hur jag har tolkat Piano Time-serien. Till skillnad från kapitel fyra som var en beskrivning av innehållet kommer här fram slutsatser och tolkningar som jag har gjort utgående från analysen.

6.1 Nivåkraven

Nivåproven som eleven förutsätts avlägga inom studier på musikinstitut kan verka skrämmande för en del av dem. Jag vet av erfarenhet att man känner mycket press att prestera sitt bästa vid det tillfället. Det kan också verka hårt att bli bedömd enligt ett enda speltillfälle. Å andra sidan garanterar ju nivåproven att kunnandet är på en viss nivå, som dessutom är enhetlig för hela landet. Innehållet i grundnivåerna 1, 2, 3 och musikinstitutnivån som utvecklats av FMF ”ger eleven större frihet och läraren större ansvar vad gäller repertoaren”(FMF, 2005). OPM finns

inte med i pianots repertoarförteckning, också av FMF, men det finns ingenting som hindrar läraren att använda Piano Time-serien, så länge nivån på styckena motsvarar grundnivåernas krav. Piano Time-serien innehåller alla olika genren som skall finnas med i ett nivåprov, utom kravet på inhemsk repertoar. Det finns etydaktiga stycken och stycken som hör till genrerna barock, wienklassik, romantik och modernt eller kammarmusik.

6.2 De förberedande böckerna

I de förberedande böckerna i Piano Time-serien bekantar sig barnet med pianot och lär sig noterna enligt femfingerssystemet. Det är ett enkelt system att börja med eftersom det bara är vita tangenter och därmed inga # och b att hålla reda på i notläsningen. Besiffringen av fingrarna gör det också lättare att minnas vilken tangent noten motsvarar eftersom varje finger har sin "egen" tangent. Som stöd för rytmen finns det oftast en text till stycket. Notskriften är lätt att läsa och har endast med de noter som eleven redan är bekant med. De förberedande böckerna är så fokuserade på notläsning att jag tror att undervisningen kan bli mycket enformig för en sjuåring om varje stycke lärs ut genom att stirra på pappret och försöka minnas om tonen på näst-nedersta linjen var F eller G. Texten och bilderna kan vara användbara för att variera inläringen av ett nytt stycke. Jag utnyttjar de här hjälpmedlen på följande sätt med min lilla nybörjarelev: texten kan t.ex. läsas först rytmiskt, och eleven kan fundera på vad stycket handlar om och titta på bilderna som hör till. Sedan kan eleven sjunga låten så att eleven själv märker om han eller hon spelar rätt ton och bättre kommer ihåg hur melodin låter. Eleven kan också berätta noternas namn och söka fram tonerna på pianot innan själva spelandet börjar. Då spelar eleven med femfingerssystemet och sjunger samtidigt. Eftersom eleven redan kan textens rytm blir det också lättare att spela med jämn puls. Elev och lärare kan också turas om att sjunga och spela på pianot, och varför inte ha en koreografi till.

Läraren har också färdigt utskrivet ackompanjemang till många stycken. Ackompanjemanget ger en ny musikalisk dimension åt stycket och en färdig grundpuls åt eleven. Joan Last skriver om nybörjareleven: *"Eleven bör inte hållas för länge vid pianot under den första lektionen, och[...]det skulle vara bra att ta en paus och göra några gehörsuppgifter."* (Last, 1972 s. 12) Det här systemet att lära ut noterna verkar bra eftersom det är systematiskt, överskådligt och repetativt. Alla elever hinner lära sig, vilket ju var Pauline Halls tanke med den här serien. Däremot saknar jag gehörsuppgifter. Eleven blir inte så van vid att lyssna och t.ex. kunna härma vad någon annan spelar. Det kan verka lätt att bara ta ut en ton på pianot, alla tonerna finns ju där synliga och dessutom i ordning från lägsta till högsta, men för att kunna spela utan att söka efter

tonen först och prova sig fram krävs mycket övning. Därför borde eleven redan från början vänja sig vid att spela utan noter också. Att lita på gehöret och att kunna spela enbart ”på örat” ger en frihet som man saknar om man är bunden till noterna. Samtidigt som jag anser att notläsning är en värdefull kunskap som bör läras ut redan från början, tycker jag att den kunde kombineras med att spela på gehör. Det känns också begränsande att börja en liten elevs pianolektioner med att spela en eller två toner när hela klaviaturet skulle finnas till förfogande. Så här skriver Joan Last om de första styckena som eleven skall lära sig: *”De borde, naturligtvis, läras ut på gehör, eftersom de få noter som kan läsas knappast kan bilda något mycket intressant.”* (Last, 1972 s.15)

6.3 Instruktionsböckerna

OPM:s instruktionsböcker är indelade i tre steg: Piano Time 1, 2 och 3. Det här motsvarar alltså inte nivå 1, 2 och 3 i Finlands musikinstitut utan slutar ungefär vid den andra nivån. Precis som i de förberedande böckerna är här en klar och tydlig struktur men däremot tycker jag att det inte alls förekommer lika mycket repetition. Instruktionsböckerna går snabbt vidare från en sak till en annan, men det är antagligen meningen att eleven skall spela stycken ur repertoarböckerna där emellan. När jag analyserade böckerna hann jag tycka att det blev obalans mellan händerna, höger fick mycket mera utrymme, men det jämnade ut sig sedan. Det är viktigt att träna båda händerna så att de klarar av samma saker. Om man har en svagare hand kan den bli ett hinder i spelandet. Eleven spelar också för det mesta både med G- och F-klav, som gör eleven van att spela enligt basklaven också, vilket ju en pianist måste kunna.

Skalorna introduceras redan i Piano Time 1 och efter att ha avslutat Piano Time 3 har eleven spelat durskalorna till och med två # och två b och dessutom a-moll och d-moll. I början spelar eleven skalorna med händerna åtskilda och sedan med motsatta rörelser i händerna så att fingersättningen är den samma för höger och vänster hand. Det här kan vara ett motoriskt lätt sätt att börja med, men om eleven skall göra ett nivåprov i Finland måste han/hon i något skede lära sig spela med parallella rörelser. I OPM spelar eleven inte med parallella rörelser förrän i Piano Time 3. Brutna treklanger spelas, men inte kadenser som ingår i nivåprovet i Finland.

Om repertoarböckerna kan sägas att de är många och varierande. Varje instruktionsbok har en repertoarbok som direkt hör samman med innehållet i instruktionsboken. T.ex. för instruktionsboken Piano Time 1 finns repertoarboken Piano Time Pieces 1. Innehållet som lärs ut i Piano Time 1 är alltså direkt applicerat på styckena. Resten av repertoarböckerna är också

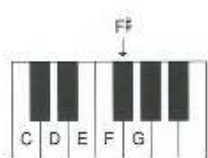
indelade enligt de tre nivåerna. Läraren kan välja ut de stycken ur dem som bäst kompletterar undervisningen. Elevens individuella behov kan på så vis stödjas genom stycken som innehåller det eleven behöver öva mera på. Elevens repertoar blir också mera personlig då än om man bara skulle spela en bok från början till slut.

Repertoarböckerna är alla uppbyggda enligt ett visst tema: opera, jazz, dinosaurier m.m. Trots att arrangemangen är lätta, i vissa fall mycket lätta, låter de flesta stycken i alla fall musikaliskt meningsfulla. Med små medel har kompositören/arrangören lyckats skapa en stämning. Den förstärks ytterligare av illustrationer, texter och pyssel med samma tema (Figur 10). Helheten blir både rolig och inspirerande. Det är de nyaste upplagorna som har de finaste illustrationerna och visst är det ett bra försäljningstrick eftersom böckerna ser lockande ut.

Pirate

Pieces of Eight!

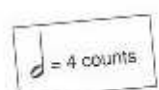
Breezily

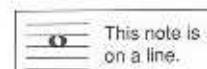
I am a pi-rate bold: In my ship are piles of gold. I sing a pi-rate song, drink-ing rum the whole day long.

Draw a treasure chest beside the things that are right.

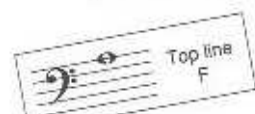
Draw a skull and crossbones beside the things that are wrong.

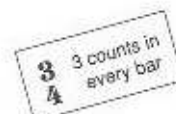
 = 4 counts

 repeat

 This note is on a line.

 a sharp sign

 Top line F

 3 counts in every bar

Figur 10 Exempel på illustration, text och pyssel med samma tema. (Fun for ten fingers, 1995)

Piano Time Opera, Piano Time Classics och böckerna med jazztema ger en inblick i olika stilar. De två förstnämnda ger ett lätt sätt att bekanta sig med klassiska verk. När eleven sedan hör den ursprungliga versionen känner han eller hon redan igen den och kanske den är lättare att ta till sig då. Det är en mjukstart in i den klassiska musikens värld, som jag tror att många kan uppleva som svårtillgänglig som lite äldre.

Via jazzböckerna kan man bekanta sig med rytmusiken. Jag tror att om man redan som barn bekantar sig med rytmerna och harmonierna har man nytta av det också i ett senare skede av spelandet. För mig som inte spelat rytmpiano tidigare är det väldigt svårt att uppfatta jazzackord eftersom där är så många färgningstoner. Jag tycker därför att det är bra att OPM har flera böcker som är ägnade åt det här, så att elevens öron kan vänja sig vid annat än strikt klassiskt material också.

6.4 Teknik-, prima vista- och övningsböckerna

Till Piano Time-serien hör två teknikböcker. De har sporttema och hänvisar till att man också inom pianospelandet måste ”träna”, precis som man skulle göra inom t.ex. fotboll eller friidrott. Bland övningarna finns både speltekniska och mera teoretiska övningar. Teknikövningarna kan användas en i taget i lämpliga doser så att den förstärker den teknik som behövs just nu till det här aktuella stycket. Det behöver inte ta över hela undervisningen utan kan vara ett tillägg.

I de tre Sightreading böckerna kan man öva på att spela prima vista. Tecknen som påminner om vad man skall tänka på är få i början och blir sen flera och lämnas därefter bort när det är meningen att eleven skall ha blivit van och komma ihåg själv. En del nyttiga råd förekommer också t.ex. att passa på att läsa nottexten vidare medan man håller ut en lång ton och bara spela så snabbt som de svåraste ställena tillåter. Boken behandlar hur man skall öva prima vista, men inte varför. Joan Last skriver mycket träffande:

”Man kan säga åt ett barn ‘om du inte gör dina prima vista övningar kommer du att ångra det senare.’ Men det kommer att ha i stort sett samma effekt som att säga ‘om du inte äter din rispudding kommer du inte att bli stor och stark. Det resulterar i att varken prima vista övandet eller rispuddingen blir populärare.” (Last, 1972 s.79)

Övningsboken Practice makes perfect innehåller små teknikövningar. I introduktionen till Practice Makes Perfect står det: *”När man börjar lära sig ett instrument, måste man utveckla alla nödvändiga färdigheter lite i taget.”* (Hall & Harris 1994) Med övningsboken kan eleven öva

på små tekniska detaljer och gradvis förfinar sin teknik. I början av boken är de lätta och sedan blir de svårare, så övningarna kan väljas enligt den nivå eleven befinner sig på.

6.5 Jämförelse med två pianoskolor som används i Finland

Efter att ha gjort jämförelsen mellan Aarons Pianoskola, Suomalainen Pianokoulu och OPM kan jag konstatera att alla tre är mycket olika. Kort sagt är Aarons Pianoskolas starkaste sida tekniken, Suomalainen Pianokoulus gehöret och OPM:s motivationen.

Alla fyra böckerna i Aarons Pianoskola genomsyras av tekniktänkande. Man kan dra slutsatsen att repertoaren finns till för att man skall kunna öva på tekniken. Tekniken är naturligtvis en viktig del av spelandet, men för mycket av det goda är för mycket. Jag anser att det bör finnas utrymme för annat också.

Suomalainen Pianokoulu är den av de här tre pianoskolorna som satsat mest på gehörsbaserade uppgifter. Barnet ges utrymme att vara kreativt och pröva sig fram. *”Försöken skall inte störas genom att genast kräva korrekt handposition och fingersättning.”* (Lehtelä m.fl. 1985 s.77) Det är ett paradoxalt uttalande, eftersom avsaknaden av noter i början gör det lättare att koncentrera sig på *hur* man spelar. Bokens upplägg gör att lärarens handledning är viktig, t.ex. i frågan om notläsning. Till skillnad från OPM där en not i taget introduceras tar Suomalainen Pianokoulu fram dem mera gruppvis och noterna fungerar snarast som riktlinjer för åt vilket håll melodin rör sig.

OPM:s system för notläsningen går väldigt långsamt framåt, vilket är bra för en del elever, men säkert lite frustrerande för andra. OPM verkar vara den skola som försökt göra undervisningsmaterialet så intressant som möjligt. Att pianolektionerna känns angenäma är enligt mig viktigt. En hobby skall ju vara rolig. Ett intressant undervisningsmaterial kan vara till stor hjälp för läraren. Aarons Pianoskola och Suomalainen Pianokoulu är mycket mera traditionella i sina repertoarer, medan OPM skiljer sig från mängden med varierande stycken.

Aarons Pianoskola är den äldsta, skriven på 1940-talet och troligtvis är det därför som jag anser att den är minst användbar idag. Den var säkert revolutionerande när den först trycktes. Men också Suomalainen Pianokoulu som skrevs på 1980-talet är föråldrad, t.ex. i beskrivningen av en låt talas det om negerlavar. Vad gäller OPM är det stor skillnad på om det är en ny eller gammal upplaga. Den upplagan av Tunes for ten fingers som jag fick tag på är från 1984 och påminner

till utseendet mest om Agnestigs Pianoskola. De nyare upplagorna, från så sent som 2012, är betydligt mera detaljerade och färggranna.

Piano Time-serien skulle inte gå att använda i Finland som enda undervisningsmaterial eftersom den inte motsvarar nivåkraven t.ex. i fråga om inhemsk musik och inte motsvarar de tekniska kraven och styckenas omfattning för den tredje grundnivån och musikinstitutnivån. I serien används B istället för H, vilket kan orsaka problem inom teoriundervisningen. Det kan också ge upphov till missförstånd eftersom B kan betyda både H och Bb. Däremot skulle det gå bra att plocka med stycken till repertoaren och till nivåproven. Repertoaren skulle bli mångsidigare och stilkännedomen bredare för eleverna. Metodisk genomgång av tekniken skulle också kunna tillföras eftersom den i de finländska pianoskolorna inte är så tydligt strukturerad. Eleverna som spelar på förberedande nivå och grundnivå är generellt sett barn och unga, därför är det extra viktigt att pianolektionerna är roliga och varierande. Jag anser att Oxford Piano Method är den pianoskola som lyckats bäst med det och därför skulle den kunna fungera som inspiration i den frågan.

7 Sammanfattande diskussion

När jag blir utexaminerad och kan kalla mig musikpedagog skulle jag gärna vilja ha något nytt att tillföra mitt yrke. Kort sagt skulle jag vilja vara en lärare med humanistisk³ pedagogik och uppdaterat material. OPM känns som pianoskolan för en ny generation pedagoger. Det var så svårt att få tag på alla böcker i serien att jag tror att den inte har slagit igenom i Finland ännu.

Att lära sig spela piano skall vara en rolig, intressant och utvecklande hobby och det räcker inte med att ha en korrekt samling böcker som garanterar att när eleven tagit sig igenom dem kan han eller hon spela. Pianoskolan måste sälja sig själv och vara så attraktiv som möjligt för att intressera eleven. Att spela ett instrument som hobby kräver också att eleven själv är aktiv och övar, det räcker inte bara att dyka upp på lektionerna. Tröskeln för att öva kanske blir lägre om materialet redan i övningsstadiet känns visuellt och musikaliskt intressant för eleven. Efter att ha sagt detta är det bara att konstatera att nog har det blivit pianister av barn och unga redan i flera hundra år, utan material som har skapats enkom för att tilltala dem. Jag tror ändå att pianoundervisningen i dag är utsatt för så stor konkurrens från andra hobbyer att lite

³Humanism enligt SAOL: Åskådning eller kulturströmning som framhäver det allsidigt mänskliga som bildningsideal.

marknadsföring behövs, till exempel genom nytt lättillgängligt material.

I mitt lärdomsprov har jag beskrivit OPM genom att analysera Piano Time-serien. Till serien hör förberedande böcker, instruktionsböcker, teknikböcker, prima vistaböcker, en övningsbok och repertoarböcker. Till repertoarböckerna hör också duettböcker. I analysen har jag strävat efter att vara objektiv och sakligt redovisa för innehållet. Medan jag har analyserat böckerna har jag fört anteckningar. För att inte blanda ihop böckernas innehåll med mina åsikter om dem, har jag antecknat mina tankar separat. Därför är analysen i kapitel fyra och fem mera deskriptiv, d.v.s. jag har sakligt beskrivit innehållet så som jag har tolkat det. I kapitel 6 (Analys av Piano Time-serien) har jag dragit mera personliga slutsatser om materialet utgående från forskningsfrågorna.

En av mina forskningsfrågor har varit ”Vad är OPM och vem/vilka är det som har utvecklat metoden?”. OPM är en pianoskola och inte en metod. Namnet är missvisande eftersom metod inte egentligen säger vad OPM är. Med metod menas i det här fallet ett undervisningssystem eller ett sätt att undervisa. Piano Time-serien är naturligtvis en sammanhängande helhet med vissa återkommande drag, men den består bara av praktiska uppgifter att använda i undervisningen. OPM är en övergripande benämning på böckerna i Piano Time-serien. Man kan säga att OPM finns p.g.a. Piano Time-serien. Den som står bakom Piano Time-serien är Pauline Hall. Hon är redaktör och författare till största delen av böckerna. De böcker som hon skrivit tillsammans med andra inkluderar Fun for ten fingers och Prehistoric Piano Time med Paul Drayton, Piano Time Going Places med Korcky Paul, Spooky Piano Time med Kevin Wooding, Practice makes perfect med Paul Harris och Sightreading 1, 2 och 3 med Fiona Macardle. De enda böckerna i serien som hon inte har varit med om att skriva är Piano Time Sports 1 och 2 som är skrivna av Fiona Macardle.

Med min andra forskningsfråga har jag velat utforska vad som kännetecknar materialet. Det mest synliga är att böckerna i Piano Time-serien generellt sett är fint illustrerade. I de äldre upplagorna finns inte lika mycket bilder, men de nyare upplagorna är detaljerade och färggranna. Stilen på illustrationerna är den samma genom hela serien, så det syns genast att böckerna hör samman. Det finns också bilder med i pysseluppgifterna, vilket gör inläringen av noter varierande. Pysseluppgifterna fungerar också som repetition. Böckerna är systematiskt uppbyggda och ett utmärkande drag är att de är så överskådliga. De är tydliga, och det är lätt att se vad som är nytt och vad som är repetition. I alla böckerna verkar finnas en bakomliggande tanke om kreativitet och mångsidighet. Pysseluppgifterna är roligt illustrerade och lyckas vara varierande trots att så gott som alla går ut på notläsning. Repertoaren är i de flesta fall uppbyggd

kring ett tema som aktiverar fantasin . Styckena är anpassade till temat och är musikaliskt uttrycksfulla och varierande.

En av forskningsfrågorna har behandlat frågan om materialet är heltäckande för användning på musikinstitut i Finland. Eftersom det finns både utförliga instruktionsböcker och mångsidiga repertoarböcker som täcker alla genren är svaret i stort sett ja. Det går bra att lära någon spela piano med hjälp av OPM. Däremot, om man skall följa nivåkraven i Finlands musikinstitut räcker Piano Time-serien inte riktigt till. Den skulle också kunna vara ännu mångsidigare med tanke på spelandet utan noter. Om man endast använder Piano Time-serien i sin undervisning går eleverna miste om att lära sig spela från gehör.

Nivåkraven i våra musikinstitut är utfärdade av FMF. Aarons Pianoskola och Suomalainen Pianokoulu uppfyller kraven på de olika nivåerna och finns listade i repertoarförteckningen. OPM finns inte med eftersom den inte är skriven för att användas i de finländska musikinstituterna. Så hur skiljer sig OPM, Aarons Pianoskola och Suomalainen Pianokoulu från varandra? Man kan konstatera att ett viktigt faktum är att OPM inte är anpassad efter Finlands musikinstituts krav. Därför saknar en del av innehållet som finns med i de pianoskolorna som används här. Bland det som saknas kan nämnas bl.a. flera skalor och kadenser, fritt ackompanjemang och finländsk musik. Det som OPM har i större utsträckning än pianoskolorna som används i Finland är en bred repertoar. Utöver stilarna som krävs i nivåproven och därför också finns med i de skolor som används i musikinstitut innehåller OPM t.ex. olika latinstilar och jazz. Själva strukturen mellan böckerna skiljer sig också åt. OPM är skilt indelad i instruktions-, teknik-, och repertoarböcker, medan de finländska skolorna har allting i samma bok. Piano Time-serien med 29 böcker är också betydligt längre än de skolor som används i Finland som innehåller fyra böcker var. Eftersom vi har teoriundervisning parallellt med pianoundervisningen finns inte samma behov att undervisa teori under instrumentlektionerna.

När jag valde att skriva om OPM kände jag bara till två av böckerna i serien. De hade ändå lyckats fånga mitt intresse och jag ville gärna veta mera om serien. Det som från början fick mig att bli fascinerad är repertoarböckernas olika teman och det faktum att musiken är uttrycksfull trots att den är enkel. Det anser jag fortfarande. Under arbetets gång har min syn på OPM ändå blivit mera nyanserad och det har kommit fram många nya saker att förhålla sig till. Som exempel kan nämnas de förberedande böckerna som börjar direkt med notläsningen – både på gott och ont. Serien är användbar som undervisningsmaterial för barn och unga även om den saknar vissa aspekter, t.ex. att spela på gehör. Där måste läraren komplettera undervisningen med

annat material. I jämförelsen med Aarons Pianoskola och Suomalainen Pianokoulu kan man konstatera att alla tre pianoskolorna skiljer sig åt. Emellertid är båda skolorna som används i Finlands musikinstitut menade också för lite äldre elever. Det skulle vara intressant att veta hur Piano Time-serien skulle se ut om den skulle rikta sig till tonåringar också.

Jag har ännu idag inte hittat den perfekta pianoskolan. Det skulle vara väldigt praktiskt och säkert att ha några böcker som man kan köra igenom från pärm till pärm och vara säker på att nu kan eleven allt som han eller hon bör kunna. Men det är antagligen en utopistisk tanke, för eftersom alla elever är olika måste också undervisningen och därmed materialet anpassas från person till person. Dessutom ger det frihet åt läraren också att kunna plocka guldkornen från olika skolor och skraddarsy dem till en helhet.

Eftersom musikundervisningen ändras och utvecklas hela tiden är det viktigt att undervisningsmaterialet också gör det. Jag tror då att som lärare måste man alltid granska det nya materialet och förhålla sig kritiskt till de nya influenserna, samtidigt som man inte får stagnera utan måste vara öppen för nya idéer.

Källförteckning

Last, J (1972). *The Young Pianist. An approach for teachers and students* (second edition). Oxford University Press, London

Harris, P (2006). *Improve your teaching! An essential handbook for instrumental and singing teachers*. Faber Music Ltd, London

Alvesson, M & Sköldberg, K (2008). *Tolkning och reflektion. Vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod* (andra upplagan). Studentlitteratur, Danmark
Oxford University Press (2013).

<http://ukcatalogue.oup.com/category/music/musicineducation/educationbooks.do?sortby=bookTitleAscend&nType=2> Sidan hämtad 5.4.2013

Svenska Akademiens Ordlista (2011).

http://www.svenskaakademien.se/svenska_spraket/svenska_akademiens_ordlista/saol_pa_natet/ordlista Sidan hämtad 6.4.2013

Nyström, M (2007). "Hermeneutik"
<http://www.infovoice.se> Sidan hämtad 5.4 2013

Finlands Muskläroinrättnings Förbund (2005). *Pianon Ohjelmistoluettelo*

<http://musiikkioppilaitokset.org/easydata/customers/musop/files/tasosuoritukset/ohjelmistoluettelo/pianoohj.pdf> Sidan hämtad 5.4 2013

Finlands Muskläroinrättnings Förbund (2005). *Nivåprovens innehåll och bedömningsgrunder*

<http://musiikkioppilaitokset.org/easydata/customers/musop/files/tasosuoritukset/suomi/piano2005.pdf> Sidan hämtad 5.4 2013

Aarons pianoskola:

Aaron, M (1947). *Piano-Aapinen*. Mills Music, Inc., New York

Aaron, M (1945). *Pianokoulu 1*. Mills Music, Inc., New York

Aaron, M (1947). *Pianokoulu 2*. Mills Music, Inc., New York

Aaron, M (1947). *Pianokoulu 3*. Mills Music, Inc., New York

Aaron, M (1947) *Pianokoulu 4*. Mills Music, Inc., New York

Suomalainen Pianokoulu:

Lehtelä, R & Saari, A & Sarmanto, E (1985). *Suomalainen Pianokoulu Alkusoitto*. WSOY, Borgå-Helsingfors-Juva

Lehtelä, R & Saari, A & Sarmanto, E (1987). *Suomalainen Pianokoulu 1*. WSOY, Borgå-Helsingfors-Juva

Lehtelä, R & Saari, A & Sarmanto, E (1989). *Suomalainen Pianokoulu 2*. WSOY, Borgå-Helsingfors-Juva

Lehtelä, R & Saari, A & Sarmanto, E (1990). *Suomalainen Pianokoulu 3*. WSOY, Borgå-Helsingfors-Juva

Piano Time-serien:

Hall, P (1981). *Tunes for ten fingers* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (1992). *More tunes for ten fingers* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (1995). *Fun for ten fingers* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (2004). *Piano Time 1* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (1989). *Piano Time Pieces 1* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (1994). *Piano Time Carols* Oxford University Press, Oxford

Hall, P & Korky, P (2003). *Piano Time Going places* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (2012). *Piano Time Dance* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (1989). *Duets with a difference* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (2004). *Piano Time 2* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (1989). *Piano Time Pieces 2* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (1994). *Piano Time Classics* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (1995). *More Piano Time Classics* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (1998). *Piano Time Opera* Oxford University Press, Oxford

Hall, P & Drayton, P (1996). *Prehistoric Piano Time* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (1999). *Piano Time Jazz book 1* Oxford University Press, Oxford

Hall, P & Wooding, K (1997). *Spooky Piano Time* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (1990). *Mixed Doubles. Duets with a difference*. Oxford University Press, Oxford

Hall, P (2004). *Piano Time 3* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (1989). *Piano Time Pieces 3* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (1999). *Piano Time Jazz book 2* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (2006). *Piano Time Jazz duets book 1* Oxford University Press, Oxford

Hall, P (2007). *Piano Time Jazz duets book 2* Oxford University Press, Oxford

Macardle, F (2002). *Piano Time Sports book 1* Oxford University Press, Oxford

Macardle, F (2004). *Piano Time Sports book 2* Oxford University Press, Oxford

Hall, P & Macardle, F (1996). *Piano Time Sightreading book 1* Oxford University Press, Oxford

Hall, P & Macardle, F (1996). *Piano Time Sightreading book 2* Oxford University Press, Oxford

Hall, P & Macardle, F (1996). *Piano Time Sightreading book 3* Oxford University Press, Oxford

Hall, P & Harris, P (1994). *Practice makes perfect. A simple approach to piano technique.* Oxford University Press, Oxford